

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

№7
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 698 sahifa,
1-iyul, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Umarova H. O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)

Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Umarova H. O'. – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Konvergent tahririyat mas'uliyati: Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonini yoritish tendensiyalari	16
Doniyorov Salim Musurmonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy bilimlarini shakllantirish.....	23
Nazarov Odil Omanqulovich	
"Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"da ijtimoiy-pedagogik hamkorlikning o'rni	27
Abirova Umida Nazarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda uchraydigan nutq nuqsonlarini oldini olish va uning ahamiyati	30
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li	
Pedagogik jarayonda axloqiy qarashlarni shakllantirish usul va vositalari	34
Xudoykulova Shaxlo Mamaniyozovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining ijodkorligini rivojlantirishda ta'limiy o'yinlarning ahamiyati	38
Salimova Dilmira Farxodovna	
Aholining iqtisodiy axborot savodxonligini oshirishdagi muammo va kamchiliklar	41
Rajabov Asliddin Xolmirzayevich	
Favqulodda vaziyatlar yo'nalishi ta'limida muloqotning ahamiyati.....	44
Boltayev Baxtiyor Yunusovich	
Biologiya ta'limi va raqamli texnologiyalar	48
E. Po'latova	
Boshlang'ich ta'limga tayyorlov guruhi bolalarini kasbga yo'naltirishda stem yondashuvining ahamiyati ...	51
Egamova Ravshanoy Surobjonovna	
O'zbekiston TIMSS natijalarini qanday yaxshilashi mumkin?	
Innovatsion ta'lim yondashuvlari va samarali strategiyalar.....	55
G'ayniddinov Shayxislom Tolibjon o'g'li	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda mutaxassislar hamkorligi	60
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Developing Student's Critical Skills Through Technology-Enhanced English Lessons	63
Mavlonova Dildora Shuxrat qizi	
Bahrom Ro'zimuhammad she'rlarini o'qitishda integratsiya usulidan foydalanish	67
Nomozova Dilobar Suyun qizi	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirish: bosqichlar va tamoyillar	72
Norboyeva Moxigul Shavkat qizi	
3D Modeling of Virtual Chemical Laboratories	75
Qayumov Jamshid Ma'rufjon o'g'li	
Fostering Metacognitive Skills in Efl Learners Through Ai-Supported Instruction: a Review of Recent Literature	80
Ruzieva Maftuna	
Onlayn va gibril ta'lim sharoitida mashinasozlik texnologiyasi faniga qiziqishni oshirishning nazariy asoslari.....	85
Sarimsakova Soxibaxon Raxmonjanovna	
Loyihalashtirilgan integral darslar samaradorligi (9-sinflar uchun "Metallar va ularning umumiy xususiyatlari" mavzusida)	88
Sharipova Hakima Shavkatovna	
Metacognition and Self-Regulated Learning	92
Turayeva Nazira Ibragimovna	
Методические возможности совершенствования обучения научной письменной речи на основе коммуникативно-деятельностного подхода	95
Меденцева Наталья Петровна	
Transformatsion jarayonlarda tibbiyot oliy ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirish strategiyalari	100
Jonibekov Jasur Jonibekovich	

O'zbek milliy musiqasi: boy madaniyat va san'atning ajralmas qismi.....	105
Rustamova Maxsuma Farxodbek qizi	
Sharq va G'arbda tibbiyot fanlarining yaratilishi tarixi.....	108
Bakayev Najmiddin	
Didaktik o'yinlar bola faoliyatining asosiy vositasi sifatida.....	112
Egamova Madina Qobil qizi	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalarining konvergent-kreativ tafakkurini takomillashtirishning didaktik asoslari.....	116
Egamova Shukriya Amanovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida universal ta'lim faoliyatlari orqali tarbiyaviy maqsadlarga erishish imkoniyatlari	119
G'aybullayeva Nafisaxon Nosirjon qizi	
Matematika o'qitishning klassik metodlaridan zamonaviy usullarga o'tish	124
G'ofurov Jamoliddin Xusniddinovich	
Jahon miqyosida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	128
Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna, Mahmudova Zulfiya Homidovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning prognostik kompetensiyasini rivojlantirish tamoyillari.....	131
Ikromova Munisa Sheraliyevna	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy tayyorgarligini grafik ma'lumotlar asosida oshirishning didaktik asoslari	134
Jumanazarova Zuhra Qosimjonovna	
Sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlar	138
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	141
Jumayeva Sarvinov Ilhombekovna	
Talabalarda nutqiy tarkibiy tuzilmalarni shakllantirish texnologiyasi	145
Kiyamova Maxbuba Sultanovna	
Innovatsion yondoshuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini rivojlantirishning amaliy jihatlarini	148
Mamadiyev Jamol	
Ingliz tili matnlarini o'rganishda 6-sinf o'quvchilarining grammatik kompetensiyasini oshirish va tatbiq qilishning samarali usullari.....	152
Sharipova Firuza Mehriddinovna	
Kar va zaif eshituvchi yuqori sinf o'quvchilarining axborot kompetensiyasini rivojlantirish modeli	155
Tursunov Hojiakbar Hamidullo o'g'li	
Maktabgacha ta'limda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim – pedagogik muammo sifatida.....	159
Xallovkova Maksudaxon Ergashevna	
Altruistik xulq-atvorning shaxsiy va ijtimoiy determinantlari.....	162
Xatamova Ferangiz Ibodulloevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirishning xorijiy va milliy tajribasi	166
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Refleksiv yondashuvning ta'lim jarayonidagi o'rni va afzalliklari.....	170
Yodgorova Gulrux Farhodovna	
Совершенство методики формирования компетентности будущих студентов-искусствоведов в условиях цифрового образования.....	174
Юлдашев Эргаш Сабинович	
O'z-o'zini rivojlantirish tushunchasi va uning pedagogik mohiyati.....	177
Kudenov Temurbek Maxsetbaevich	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida hikoya janrini o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish dolzarb muammo sifatida	180
Ergasheva Shoxida Nurmuxammadovna	
Ingliz tili darslarini interaktiv tashkil etishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni va metodik yondashuvlar	185
Raxmatullayeva Barno Baxtiyor qizi	
The Effectiveness of Using Podcasts to Enhance Listening Comprehension and Vocabulary Acquisition in Secondary School English Classes	189
Meliboyev Zuxriddin Isroil ugli	

O'zbekiston tarixi darslarida pedagogik improvizatsiyani texnologiyalashtirish va raqamlashtirish imkoniyatlari	192
<i>Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna</i>	
Tasviriy faoliyat vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning samaradorligi.....	196
<i>Arslanova Umidaxon Komiljon qizi</i>	
Baxtli pedagoglar sirlari yoki kasbdagi subyektiv farovonlik	201
<i>Adilova Zulfiya Djavdatovna</i>	
Ayollarning siyosiy faolligini oshirishda gender kvotalarining o'rni	204
<i>Abdukaxorova O'g'iloy Isroiljon qizi</i>	
The Content of Developing Students' Communicative Culture Through a Bilingual Approach	207
<i>Abdukhaliyeva Feruzakhon Ulugbek kizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar so'zlashuv nutqini shakllantirishda o'yin texnologiyalaridan foydalanish ahamiyati.....	210
<i>Abdullayeva Ugiloy Djurayevna</i>	
Chet tili intellektual va kasbiy rivojlanish kaliti	214
<i>Aripova Sayida Abdullaxatovna</i>	
Raqamli etiket: zamonaviy ta'limda yangi madaniyat talabi	217
<i>Rasuljon Atamuratov</i>	
Raqamli xiyonat: zamonaviy munosabatlar va sodiqlik inqirozi.....	221
<i>Azizova Shodiya Utkur qizi</i>	
Badiiy tarjimada leksik birliklarning lingvomadaniy aspektlari	224
<i>Mardiyeva Maxbuba Shavkatovna</i>	
O'quvchilarda funksional savodxonlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturiy platformani pedagogik loyihalash.....	228
<i>Obloqulov Sulaymon Maxmayusuf o'g'li</i>	
Kurashchilar orasida jarohatlarning oldini olish: reabilitatsiya va profilaktik uslublar	232
<i>Ochilova Sarvinoz Salim qizi</i>	
Xalq og'zaki ijodi vositasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarning o'qish savodxonligini rivojlantirishga tayyorlashning pedagogik-psixologik jihatlari	236
<i>Oxunova Nozimaxon Mirzag'ulom qizi</i>	
Loyiha asosidagi o'qitish orqali yoshlarda liderlik qobiliyatini rivojlantirish usullari.....	239
<i>Risvayeva Charos Zaydilla qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'yinlar vositasida o'rgatishga qaratilgan mashq va topshiriqlarning samaradorligi.....	242
<i>Toshniyozova Dildora, Meliyeva Nargizaxon</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni tarixiy va ma'naviy ideallarga aksiologik munosabatini rivojlantirish modeli	245
<i>Tursunova Dilnoza Adhamjon qizi</i>	
Shaxs rivojlanishida pedagogika va psixologiyaning o'rni	248
<i>Umirova Guldon Jamoliddin qizi</i>	
Toshkent shahri havosi ifloslanishining sabablari va oldini olish choralari	251
<i>Ungalov Akmal Navruzovich</i>	
Sun'iy intellekt asosida tuzilgan interaktiv platformalar va ulardan foydalanuvchi tajribasi	254
<i>Xabirova Zulfiya Anvarbekovna</i>	
Talabalar ijtimoiy faollik indeksini rivojlantirishda tyutorlik faoliyatining o'rni va ahamiyati	257
<i>Xamrakulov Jasurbek Muxammadjon o'g'li</i>	
Hozirgi davr pedagogikasida sharqona ta'limning ahamiyati.....	260
<i>Yuldasheva Mastura Islamovna</i>	
Пословицы и поговорки как отражение картины мира	263
<i>Алламбергенова Шахноза Садатдиновна</i>	
Raqamlashtirish sharoitida talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetensiyasini rivojlantirishda mustaqil ta'limning o'rni	268
<i>Abdumannopov Muhammadsahib Muhammadyusuf o'g'li</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kasbiy-kreativ kompetensiyalarini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlar.....	272
<i>Khadicha Mukhamadiyeva Karomatovna</i>	

Zamonaviy didaktik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning analitik va ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirish.....	277
Mo'minova Gulhayo Turg'unboy qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tyutorlik faoliyatiga tayyorlashning pedagogik shart-sharoitlari	280
O'rinova Nilufar Muhammadovna	
Aholi o'rtasida yoshlarning pedagogik intervensiyalar orqali ilmiy faolligini oshirish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish metodikasi.....	286
Raximov Xasanboy Kamoliddin o'g'li	
Buyuk ipak yo'li – yangi geosiyosiy va iqtisodiy aloqalarning tarixiy asosi sifatida.....	290
Tugalova Madina Erkin qizi	
Ilk maktabgacha yoshdagi bolalarda sensor tarbiya.....	293
Umarova Muyassarxon A'zamjonovna	
Rus tilida o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy-metodik asoslari	297
Xanova Dilrabo	
Didactic Possibilities of Teaching English in Primary Schools Based on 3D Interactive Technologies	303
Kholiqova Lutfiya Umurzoqovna	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonlarini loyihalashtirish modeli	306
Ametova Guljamilya Elbrusovna	
Talabalarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirishning amaliy asoslarini takomillashtirish	310
Baydjanov Bekzod Xaitboyevich	
Aksiologik yondashuv asosida o'quv mashg'ulotlarini tashkil etishning til o'rganish jarayonidagi ahamiyati.....	314
Choriyeva Feruza Amrullayevna	
Ibrayim Yusupovning "Saksovu" she'rini o'qitish metodikasi	317
Darmonov Allayar Abdilxaq uli	
Innovatsion ta'lim sharoitida talabalarning madaniyatlararo kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi....	320
Ergasheva Anbar Shaymardan qizi	
Oiladagi zo'ravonlik: sabablari, oqibatlar va psixologik yondashuvlar	324
Jo'rayeva Kaniza Akbarali qizi	
Darsda talabalar nutqiy qobiliyatini shakllantirish masalalari.....	329
Kamoliddinova Maftuna Xusniddin qizi	
Nodavlat ta'lim tashkilotlari o'quvchilarida kreativlikni shakllantirishni boshqarish	334
Nasriddinov Xasan Baxtiyor o'g'li	
Nutq nuqsoniga ega bolalarni maktabga tayyorlashda psixologik aspektlar va pedagogik yondashuvlar ...	339
Normatova Maftuna Kengash qizi, Kamolova Gulshoda Jobir qizi	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash diagnostikasining psixologik va pedagogik manbalardagi talqini	346
Saotmuratova Zebo Yuldash qizi	
OTM talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishning tashkiliy va pedagogik shart-sharoitlari.....	350
Tokumbetova Mexribonu Shavkat qizi	
Ma'naviy yetuklik sari: jadid adabiyotining o'rni.....	356
Abdullayev Ro'zimuxammad Akramjon o'g'li	
Nemis tilida derivatsion leksik birliklarning o'qitishning lingvodidaktik asoslari	361
Abduraxmanov Sirojiddin Muminkulovich	
Bo'lajak o'qituvchilarda baholash madaniyatini shakllantirish: adolatli, obyektiv va motivatsiyalovchi baholashga tayyorlash	365
Boymirzayev Farxodjon Raxmatjon o'g'li	
Maktab ta'limida ko'paytirishning qulay usullari.....	371
Ergasheva Shahlo Shoabdullo qizi	
Sensor integratsiya buzilishlari bolaning nutq, harakat va hissiy rivojlanishiga ta'siri	375
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Inson jamiyatdagi ish faoliyatida va psixologiyasida sportning o'rni.....	378
Isoqov Nuriddin Halim o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini integrativ o'qitishga metodik tayyorgarligini takomillashtirish	382
Jo'rayeva Nargiza Jamolidinovna	
Обучение дошкольников иностранному языку в различных видах неречевой деятельности	386
Марасулова Доно Нигматуллаевна	

Til o'rgatishda matnning didaktik va kommunikativ ahamiyati	389
Ungarbayeva Ayman Davletbayevna	
Munavvarqori Abdurashidxonov – jadidchilik harakatining ma'rifatparvar yo'lboshchisi	393
Xasanboyeva Ruxshona Nurmatjon qizi	
Dars jarayonida o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini shakllantirish	396
Yulchiyeva Shoxsanam	
Особенности использования современных педагогических технологий в преподавании естественных наук в общеобразовательной школе	399
Мажидова Мадина Фархадовна, Мажидов Шерзод Фархадович	
Повышение информационной грамотности и формирование информационной культуры студентов в среде дистанционного обучения.....	403
Р. К. Аuezova	
Воздействие медиа в контексте социального формирования личности.....	407
Хайдарова Гулинур Нурбек кизи	
Теоретические основы развития интеллектуальных способностей студентов	411
Чинкулова Гулмехра Бахроновна	
O'qituvchining o'z darsini tahlil qilishi: tajriba va amaliyot	417
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li	
Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini rivojlantirishda ma'naviy-axloqiy tadbirlarning o'rni	423
G'aybullayeva Sabohat Ulug'bek qizi, Karshiyev Jaxongir Abdirayimovich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining adabiy kompetensiyalarini rivojlantirishda matn ustida ishlashning ahamiyati.....	426
Islomova Xafiza Azamatovna	
O'quvchilarda estetik qobiliyatlarni shakllantirishda xalq og'zaki ijodining tarbiyaviy-metodik salohiyati	430
Kaxarova Gulnora Sa'dullayevna	
Boshqaruv kompetentligi tushunchasining pedagogik psixologik va menejment sohalaridagi ilmiy asoslari va evolyutsiyasi.....	434
Mamatqulova Kimyoxon Abdujalilovna	
Muhandislik ta'limida zamonaviy kompyuter grafikasi vositalari yordamida talabalarning konstruktorlik faoliyatini rivojlantirish.....	438
Muxitdinov Abdurahob Abduvalievich	
Turizm sohasiga oid terminlarni o'qitishda axborot texnologiyasi orqali takomillashtirish	442
Nishanova Hafiza Vafogulovna	
Ilmiy maqola yozish kompetensiyasini rivojlantirishda statistik metodlarni integratsiyalashning ta'limiy samaradorligi	446
Rahimova Indira Quddrat qizi	
Sotsiologiyavistikaning asosiy tushunchalari va konsepsiyalari	451
Rustamova Mohimbonu Maxammadjon qizi	
Pedagogik mahoratni baholashda O'zbekiston va Kanada tajribasining qiyosiy tahlili	455
Tursinova Zoxida Sharabidinovna	
Basketbolning insonning jismoniy va kognitiv rivojlanishiga ta'siri: ilmiy tahlil.....	463
Umarjanov Alimardon Alisher o'g'li	
Talaba qizlar psixik salomatligi xususiyati deviant xulq-atvorni keltirib chiqaruvchi omil sifatida.....	466
Xasanova Mashxura Abduvalievna	
Ta'lim jarayonida o'yinlardan samarali foydalanish texnologiyasi.....	471
Ortiqova Yulduz Akram qizi	
Innovatsion ta'lim muhitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirish	475
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Talaba-qizlarda ongli vatanparvarlikni aniqlashda L. Starkining tanqidiy fikrlashni baholaydigan modifikatsiya qilingan testidan foydalanish metodikasi	479
Egamberdiyeva Nodira Melibayevna, Xaydarova Ra'no Anvarovna	
Akademik litseylarda fizikani o'qitish jarayoniga "Case-Study" metodini integratsiyalash	484
Batirov Behzod Baratovich	
Nasriy asarlarni o'rgatish samaradorligini oshirish	489
Maftunaxon Akbarova	

Autik spektr buzilishi bo'lgan bolalarda sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan o'qitish	493
Norboyeva Zamira Ravshanbekovna	
Milliy libos dizaynida an'anaviy va zamonaviy elementlar uyg'unligi	496
Xo'jamurodova Sevinch Abdilmajidovna	
Роль дидактических игр в развитии пространственного воображения учащихся	499
Валиев А. Н., Иброхимова Д. Н.	
Технология проблемного обучения как средство формирования критического мышления при обучении русскому языку	505
Собирова Гулибарно Зайнитдин кизи	
Bo'lajak o'qituvchilarning amaliyot jarayonida raqamli pedagogik resurslardan foydalanish samaradorligi	510
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, To'xtayeva Robiya Ravshanbek qizi	
Changes in Milk Production and Quality Indicators of Milk Flow (Goats) in Accordance With their Origin and Feeding	515
Abdurasulova Kamola G'afurovna, Pardayeva Muborak, Tursunqulova Diyora, Fayziyeva Vazira	
Maktab o'quvchilarining tarixiy jarayonlarni idrok etishida badiiy adabiyotlarning o'rni	519
Akbutayeva Nafisa Bozarovna	
Talabalarda ijodiy kompetensiyaning pedagogik-psixologik jihatlarini	525
Berdiyeva Nilufar Berdiyeva qizi	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy faoliyatga tayyorlash muhim pedagogik muammo sifatida	529
Ibragimov Abdulla Abdurayimovich	
Nutqiy rivojlanishi sust bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarda ko'rgazmali-obrazli tafakkur xususiyatlari	536
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Biologiyaning "Ekosistema" bobini muammoli o'qitish metodikasini takomillashtirishga doir materiallarni tanlash tamoyillari	540
Jumanov Muratbay Arepbayevich, Ravshanova Umida Baxriddinovna	
Sharq mutafakkirlarining ma'naviy merosidan maktabgacha yoshdagi bolalarda axloqiy sifatlarini shakllantirishda foydalanish	544
A. Abdumannatov, Kattayeva Xumora Mamadiyor qizi	
Yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlar	548
Kulmatov Primkul Melikuziyevich	
Ingliz tilini o'qitishda kommunikativ yondashuv va ertaklardan foydalanish	552
Madina Tashpulatova	
Globalashuv davrida jahon geografiyasida siyosiy jarayonlar	555
Mamatkulova Mayaguzal Yalkapberdiyevna	
Ixtisoslashgan maktablarda ona tili va adabiyot darslarida kommunikativ mashqlardan foydalanish metodikasi	559
Mavlanova Saidaxon Umarovna	
How Bilingualism Enhances Human Personality	564
Musulmonova Shokhruxa Mukhtorjon kizi	
Axborot texnologiyalar asrida pedagoglarning tarmoq uyushmalari: norasmiy ta'lim platformasi uzluksiz kasbiy rivojlanish vositasi sifatida	568
Pulatova E'tibor Obidovna	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalarga ma'naviy qadriyat sifatida insonparvarlik tuyg'ularini singdirish prinsiplari	572
Xakimova Marxabo O'raqovna	
Harbiy vatanparvarlik tushunchasi va uning nazariy asoslari	576
Xudoyqulov Alimjon Obloqulovich	
Bo'lajak pedagoglarni kompetensiyaviy yondashuv asosida sinf rahbari faoliyatiga tayyorlashning texnologiyasi	579
Xusenova Sadaqat Botirovna	
Dars jarayonida o'quvchilarning diqqat etishmovchiligini oldini olish	585
Yulchiyeva Shoxsanam	
Факторы, влияющие на развитие духовно-эмоционального интеллекта: методы и приёмы его развития на уроках литературы	589
Наврузова Е. П.	
Об особенностях применения энергетических терминов на уроках русского языка	592
Халикова Мухтарам Набиевна	

Klaks-pedagogikasi: G'arbiy Yevropadan O'zbekiston ta'lim amaliyotiga integratsiya imkoniyatlari	595
<i>Adilova Noila Baxridin qizi</i>	
New Modern Technologies in Teaching the Science of Ontogenesis Psychology.....	600
<i>Ahmadjonova Nargizaxon Adiljanovna, Turg'unova Sarvinoz</i>	
Psycholinguistic Characteristics of Prospective Teachers and Their Impact on Communicative Competence	604
<i>Babayeva Shahnoza Oybek qizi</i>	
Developing Intellectual Skills in Preschool Preparatory Groups.....	607
<i>Ergalieva Janar Aytkalievna</i>	
Arxitektura ta'limida virtual va kengaytirilgan reallik ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	610
<i>Foziljonova Mohichexaxon Rahimjon qizi</i>	
Multimediali o'rgatuvchi majmua hayot faoliyati xavfzislgi va mehnat muhofazasi fanini o'qitishning elektron vositasi sifatida	614
<i>Hamidov Odil Abdurasulovich</i>	
Tizimli yondashuv asosida o'quvchilarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	618
<i>Hasanova Gulbahor Davlatmamatovna</i>	
The Role of Art in Developing Creativity in Preschool Children.....	623
<i>Ibragimova Lizakhan Avezovna, Jakhmetova Aynura Azamatovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy fikrlashni shakllantirishda hikoya janrining o'rni.....	625
<i>Isroilova Bibioysha Ikromjon qizi</i>	
Pedagogik tolerantlik zamonaviy oliy ta'lim muasssasalari magistratura talabalarining professional sifati sifatida	632
<i>Narzullayev Doniyor Shuxrat o'g'li</i>	
Case Study metodini biologiya ta'limiga integratsiya qilish orqali o'quvchilarning tabiiy-ilmiy kompetensiyalarini shakllantirish	639
<i>Raupova Mehrinigor Haydarovna</i>	
Rinolaliya nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalar tasavvur xususiyatlari	644
<i>Ruziyeva Guzal Shuxrat qizi</i>	
Talabalarda statistik va ehtimollik tafakkurini shakllantirishda 5E modelining o'rni	647
<i>Saliyeva Sevara Ma'mirbek qizi, Botirova Mavluda To'xtasin qizi</i>	
Inklyuziv ta'lim jarayonini tashkil etish jarayoni va samaradorligi	651
<i>To'xtamatova Maftuna Ismonjonovna</i>	
STEAM ta'lim texnologiyasining optika bo'limini o'qitishdagi samaradorligi.....	655
<i>Turdaliyev Ulug'bek Valijon o'g'li</i>	
Umumta'lim maktablarida chet tili o'qitishda raqamli platformalarni integratsiya qilishning texnologiyasi va samaradorlik modeli	658
<i>Tursunboyeva Mavjudaxon Shukurillo qizi</i>	
Autistik spektri buzilishi bo'lgan bolalarda sensor-motor korreksiya asosida psixomotor rivojlanishni qo'llab-quvvatlash tizimi	664
<i>Usmanova Nilufar Ilhom qizi</i>	
Prostata bezining xavfsiz giperplaziyasi profilaktikasini augmented reality texnologiyasi asosida o'qitishni takomillashtirish	670
<i>Xo'jamberdiyev O'tkirbek Egamberdi o'g'li</i>	
Ecological Education in General Education Schools.....	675
<i>Xojanov Baxadir Keunimjaevich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalarning volontyorlik faoliyatini tashkil etishning nazariy jihatlarini	678
<i>Xushnazarova Ma'mura Nodirovna</i>	
Xalq qo'shiqlari orqali 6–7-sinf o'quvchilarida adabiy- nutqiy kompetensiyalarni rivojlantirish	681
<i>Yuldasheva Noila Ravshan qizi</i>	
Креативное мышление: на пути к совершенствованию	685
<i>Абдулбориева Мехруза Анвар қизи</i>	
Зарубежный опыт в профессиональном образовании: тенденции и перспективы.....	689
<i>Азизова Асаль Руслановна</i>	
Muloqot turlari klassifikatsiyasi xususida shaxslararo muloqot madaniyati	693
<i>Urakov Sherzod Raxmonovich, Usarov Orifjon Olimovich</i>	

PEDAGOGIK TOLERANTLIK ZAMONAVIY OLIY TA'LIM MUASSSASALARI MAGISTRATURA TALABALARINING PROFESSIONAL SIFATI SIFATIDA

Narzullayev Doniyor Shuxrat o'g'li

University of Business and Science dotsent v.b.,
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

ORCID: 0009-0003-1216-5726

Annotatsiya: Zamonaviy jamiyat ma'naviy-axloqiy sohada qiyin davrni boshdan kechirmoqda. Asosiy qadriyatlarning yo'qolishi va avlodlar o'rtasidagi davomiylik ruhiy inqirozning paydo bo'lishiga olib keladi. Yosh avlodni tarbiyalash, uni ma'naviy-axloqiy kamolga yetkazish vazifalari bugungi kunda ta'limning ustuvor yo'nalishi hisoblanadi. Mamlakatimizda bag'rikenglik muammosi juda yosh bo'lishiga qaramay, uning shakllanishi, ayniqsa yosh avlod vakillari, tadqiqotchilar va magistratura talabalari tomonidan katta e'tiborga sazovor bo'ldi. Mamlakatimiz oliy ta'lim muassasalarida pedagogik tolerantlik tushunchasini professor-o'qituvchilarga keng singdirish oliy maqsad qilib tanlab olingan. Uning maqsadi turli xil ijtimoiy keskinlik holatlarida shaxslar va ijtimoiy guruhlarning xulq-atvorining barqarorligini belgilovchi bag'rikenglik xatti-harakatlari normalarini ishlab chiqish va ijtimoiy amaliyotga joriy etishdir.

Kalit so'zlar: Pedagogik tolerantlik, magistratura talabalari, professor-o'qituvchilar, tolerantlik, oliy ta'lim muassasalari, ta'lim jarayoni, pedagogik bag'rikenglik, sabr-toqat, hamdardlik, qabul qilish, ishonch, hurmat, dushmanlikning yo'qligi, mehribonlik, vazminlik, ijtimoiy kategoriya, avtoritar sindrom, murosasizlik, empatiya.

Abstract: Modern society is experiencing a difficult period in the spiritual and moral sphere. The loss of basic values and the continuity between generations leads to the emergence of a spiritual crisis. The tasks of educating the younger generation, bringing it to spiritual and moral maturity are the priority areas of education today. Despite the fact that the problem of tolerance in our country is very young, its formation has received great attention, especially from representatives of the younger generation, researchers and graduate students. The highest goal has been chosen to widely instill the concept of pedagogical tolerance in professors and teachers in higher educational institutions of our country. Its purpose is to develop norms of tolerant behavior that determine the stability of the behavior of individuals and social groups in various situations of social tension and introduce them into social practice.

Key words: Pedagogical tolerance, master's students, professors, tolerance, higher education institutions, educational process, pedagogical tolerance, patience, sympathy, acceptance, trust, respect, absence of hostility, kindness, restraint, social category, authoritarian syndrome, intolerance, empathy.

Аннотация: Современное общество переживает сложный период в духовно-нравственной сфере. Утрата базовых ценностей и преемственности между поколениями приводит к возникновению духовного кризиса. Задачи воспитания подрастающего поколения, доведения его до духовно-нравственной зрелости являются сегодня приоритетным направлением образования. Несмотря на то, что проблема толерантности в нашей стране совсем молодая, ее формированию уделяется большое внимание, особенно со стороны представителей молодого поколения, научных сотрудников, аспирантов. Высшей целью была избрана широкая пропаганда педагогической толерантности среди профессорско-преподавательского состава высших учебных заведений нашей страны. Ее цель – разработка и внедрение в общественную практику норм толерантного поведения, определяющих устойчивость поведения индивидов и социальных групп в различных ситуациях социальной напряженности.

Ключевые слова: Педагогическая толерантность, магистранты, преподаватели, толерантность, высшие учебные заведения, образовательный процесс, педагогическая толерантность, терпение, сочувствие, принятие, доверие, уважение, отсутствие враждебности, доброта, сдержанность, социальная категория, авторитарный синдром, нетерпимость, эмпатия.

KIRISH

Jahon miqyosidagi globallashtirish jarayonida insoniyat hamjamiyati gumanistik qadriyatlar va axloqiy begonalashuvdan xavotirga tushmoqda. Shu jihatdan ham, dunyo miqyosidagi oliy ta'limni xalqarolashuvi va integratsiyalashuvi magistratura talabalarini global muhitda faoliyat yuritishga maqsadli tayyorlash, turli madaniyat vakillari bilan kasbiy hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini shakllantirish, madaniy, etnik qadriyatlar va o'ziga xosliklarni to'g'ri idrok etishga o'rgatish ilm-fanning muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Yevropa Ittifoqining 2020-yildagi Xalqaro seminarida o'sib kelayotgan avlodni bag'rikenglik ruhida tarbiyalash, yoshlarda mustaqil fikrlash, tanqidiy tafakkur va axloqiy qadriyatlarga asoslangan qarorlar qabul qilish, tarixiy-madaniy merosga aksiologik munosabatni shakllantirish kabi ustuvor vazifalar sifatida belgilab berildi. Ayniqsa, magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirish, shuningdek, magistratura talabalarini talaba va o'quvchilarda tolerantlik ruhida tarbiyalashga tayyorlashning didaktik tizimini takomillashtirish muhim dolzarblik kasb etadi.

Tadqiqotning obyekti pedagogika oliy ta'lim muassasalari magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirish jarayoni tanlanib olingan.

Tadqiqotning predmeti pedagogika oliy ta'lim muassasalari magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishning modernizatsion omillari, didaktik parametrlari va amaliy-texnologik tizimi.

Tadqiqotning maqsadi modernizatsiyalashgan didaktik ta'minot vositasida pedagogika oliy ta'lim muassasalari magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishning konseptual asosi va amaliy-texnologik tizimini takomillashtirishdan iborat.

Tadqiqotning vazifalari:

- pedagogika oliy ta'lim muassasalari magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlarini va omillarini yoritish;
- kompetensiyaviy yondashuv asosida pedagogika oliy ta'lim muassasalari magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishning tashkiliy-texnologik jihatlarini asoslash;
- interfaol ta'lim metodlari va texnologiyalari vositasida magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishga doir tarbiyaviy tadbirlarni loyihalash va rejalashtirishning integrallashgan metodik tizimini takomillashtirish;

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Mamlakatimizda magistratura talabalarining ilmiy-tadqiqotchilik faoliyatini yo'lga qo'yish, ularda pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirish, ijodiy tafakkurini qaror toptirish pedagogika sohasining muhim yo'nalishi sifatida buyuk qomusiy va pedagog olimlar Abu Nasr Forobiy, Abu Ali ibn Sino, Abu Rayhon Beruniy, Alisher Navoiy, Maxmudxo'ja Behbudiy, Abdurauf Fitrat, Abdulla Avloniy kabilarning ilmiy meroslari manba bo'lib xizmat qildi. Psixolog olimlardan M.Davletshin, V.Karimova, A.Leontev, A.Maslou, Z.Nishonova, L.Rubinshteyn, N.Safayev, E.G'oziyev kabilarning ilmiy tadqiqotlari, monografiya va o'quv qo'llanmalarida tolerantlik tafakkur rivojining psixologik va metodik jihatlarini yoritib berilgan. Pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishning ijtimoiy-pedagogik muammolarini nazariy va amaliy jihatdan o'rganishda xorij olimlaridan G. Auernheimer, H Barkowski, M. Bennet, R.Carbines, J.Lock, A.Sana, B.Soraya, G.Hofstede kabilarning ishlari muhim ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida muammoga doir falsafiy, sotsiologik, psixologik, pedagogik adabiyotlarni qiyosiy-tanqidiy o'rganish va tahlil etish; oliy ta'lim muassasalaridagi ilg'or pedagogik tajribalarni o'rganish; diagnostik (so'rov, anketa, kuzatish, suhbat, intervyu), prognostik (ekspert bahosi, mustaqil baholarni umumlashtirish), pedagogik tajriba va matematik-statistika usullari (statistik ma'lumotlarni qayta ishlash, natijalarni grafik tasvirlash) usullardan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Gumanitar soha magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishga doir samaradorligini ta'minlovchi ta'lim-tarbiya tizimidagi pedagogik-psixologik xususiyatlar va omillari aniqlashtirilgan;

“pedagogik tafakkur”, “tolerantlik tafakkuri”, “pedagogik tolerantlik tafakkuri”, “modernizatsiyalashgan didaktik ta'minot” kabi tushunchalarning mazmun-mohiyati hamda pedagogik tolerantlik tafakkurining tarkibiy qismlari (qadriyatli-motivatsion, refleksiv-baholovchi, faoliyatga doir, kognitiv) mualliflik yondashuvi asosida pedagogik talqin etilgan;

talabalarda pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirishga doir mustaqil ta'limni tashkil etish metodikasi takomillashtirilgan.

Ilm-fan taraqqiyoti bugungi kunda jadal rivojlanayotgani hech kimga sir emas. Butun dunyoda ilmiy tadqiqot ishlarini olib borish avvalo fan taraqqiyotidagi global muammolar bilan bevosita bog'liqligi barchamizga ma'lum. O'zbekiston Respublikasida yoshlarda tolerantlik tafakkurini shakllantirish tizimi davlat va shaxs, davlat va fuqarolik jamiyati, davlat va oila ustuvorligi, oila himoyasi, davlat va milliy havfsizlik, davlat va mafkura, davlat va ta'limtarbiya, davlat va aholi salomatligi, davlat va xotin-qizlar, davlat va yoshlar kabi o'zaro aloqador va mutanosib ijtimoiy-siyosiy yo'nalishlardan iborat qilib belgilandi. Shuni alohida ta'kidlab o'tish lozimki, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 26-martdagi "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-5040-son qarorida ma'naviy-ma'rifiy jarayonlarni tashkil etishda yaxlit tizim mavjud emasligi, xalqimiz, ayniqsa, yoshlarni ma'naviy tahdidlardan himoya qilish borasida yetarli darajada tashkiliy-amaliy va ilmiy-tadqiqot ishlari olib borilmayotganligi alohida ta'kidlab o'tilib, "targ'ibot-tashviqot va tarbiya yo'nalishidagi ishlarni ilmiy asosda tashkil etish, soha bo'yicha ilmiy va uslubiy tadqiqotlar samaradorligini oshirish"^[1] muhim yo'nalish sifatida belgilab berildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida nutq so'zlab, yig'ilish qatnashchilari oldida bir qator dolzarb jiddiy tashabbuslar, shu jumladan, ma'rifat va diniy bag'rikenglik bo'yicha taklif bilan chiqqan edi: "Bugungi sessiya ishtirokchilariga BMT Bosh Assambleyasining "Ma'rifat va diniy bag'rikenglik" deb nomlangan maxsus rezolyutsiyasini qabul qilish taklifi bilan murojaat qilmoqchiman. Bu hujjatning asosiy maqsadi – barchaning ta'lim olish huquqini ta'minlashga, savodsizlik va jaholatga barham berishga ko'maklashishdan iborat. Ushbu rezolyutsiya bag'rikenglik va o'zaro hurmatni qaror toptirish, diniy erkinlikni ta'minlash, e'tiqod qiluvchilarning huquqini himoya qilish, ularning kamsitilishiga yo'l qo'ymaslikka ko'maklashishga qaratilgan"^[2].

Hozirgi kundagi global o'zgarishlar, fan-texnika va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining kun sayin rivojlanib borishi XXI asr gumanitar soha magistratura talablaridan pedagogik mahoratni, o'tkir irodani, pedagogik-psixologik bilimlarni, o'z fanini chuqur bilishni va yuksak tafakkurni, siyosiy savodxonlikni, fikrlash doirasi keng va mulohazali bo'lishni talab qiladi. Pedagogik oliy ta'lim muassasalari magistratura talabalari barkamol avlod ta'lim-tarbiyasi uchun javobgar shaxs bo'lib, nafaqat ma'naviy-axloqiy madaniyati bilan atrofdagilarga o'rnak bo'lishi, shu bilan birga, pedagogik mahoratini ham namoyon eta olishi, yetuk o'qituvchi sifatida malakali kadrlarni tayyorlash ishiga o'zining munosib hissasini qo'shishi zarur.

Shaxs, ijtimoiy ong va xulq-atvorni maqsadli shakllantirish sifatida tushuniladigan ulug' mutafakkirlar merosi o'quvchilarni nafaqat ta'lim-tarbiya jarayonida, balki hayotini oilasi va jamiyatda ham munosib tashkil yetish yo'llarini o'rganish malakalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Tadqiqotimiz mavzusi nuqtayi nazaridan, o'rganish va rivojlanish masalasini ikki jarayon o'rtasidagi bog'liqlik sifatida aniqlab olishni shart qilib qo'ydi. Fikrimizsha, pedagogik ta'lim mazmuniga uning muayyan yo'l bilan o'rganiladigan va har biri maxsus o'qitish usullari, jumladan, ijodiy faoliyat tajribasini talab qiladigan barsha yelementlarini kiritish zarur. Lekin individual xususiyatlar, idrok turlari, tabiiy moyillik va boshqa masalalar bilan bog'liq muammolar pedagogika ta'limi jarayonida aniq yechimlarni taqozo etadi.

So'nggi vaqtlarda ayrim metodist va pedagog olimlar tomonidan "tolerantlik", "tafakkur", "pedagogik tolerantlik", "pedagogik tafakkur" tushunchalar mohiyati ochib berish va ilmiy tahlil qilishga doir ilg'or tajribalarga tayanib, pedagogika ta'limi mazmunini takomillashtirish borasida zarur tavsiyalar berimoqda.

"Falsafa: izohli lug'at"da bag'rikenglik tushunchasiga shunday ta'rifni uchratamiz: "Tolerantlik (lot. tolerantia – chidam, sabr-toqat) – o'zgalarning turmush tarzi, xulq-atvori, odatlari, his-tuyg'ulari, fikr-mulohazalari, g'oyalari va e'tiqodlariga nisbatan chidamlilik, bag'rikenglikni ifodalaydigan tushunchadir. Tolerantlik bir-biriga o'xshamagan insonlarning birga ahillikda yashashga intilishidir. Biror-bir insonda yoki biror-bir begona madaniyatda bizga nimadir yoqmasligi mumkin, biroq ular o'zgalarning huquq va manfaatlariga ziyon yetkazmasa, joriy qonunlarni buzmasa, ularning mavjudligi va rivojlanishini tan olishimiz kerak. Ya'ni, tolerantlik – bu o'zgalarning fikri, qarashlari va hatti-harakatiga passiv, tabiiy ravishda bo'ysunishni anglatmaydi. Balki, alohida odamlar, turli guruhlar, xalqlar, ijtimoiy guruhlar o'rtasida bir-birini tushunish, ijobiy hamkorlik yo'lidagi faol axloqiy pozitsiya va psixologik hozirlikni anglatadi". Ushbu ta'rifda bag'rikenglik insonlar, turli ijtimoiy birliklar o'rtasidagi munosabatlarda namoyon bo'luvchi axloqiy va psixologik pozitsiya sifatida keltirilmoqda. Bizningcha ham bag'rikenglikka axloqiy-ruhiy pozitsiya yoki hayotiy pozitsiya sifatida qarash uni kengroq kontekstda tushunish imkonini beradi. Qator nazariyotchi olimlar e'tirof etishicha, diniy bag'rikenglik nazariyasining otasi (the father of the theory) sifatida angliyalik pedagog va faylasuf olim Jon Lokk hisoblanadi^[3]. Jon Lokning bizgacha yetib kelgan asarlari: "Tabiat qonunlariga doir tajribalar" (1662–1664 y.), "Din erkinligini etirof etishga doir tajriba" (1667 y.), "Inson tafakkuriga doir tajribalar" (1689 yil, olim bu asar ustida 20 yildan ziyod mehnat qilgan), "Tarbiyaga oid ba'zi fikrlar" (1693 y.), "Boshqarish to'g'risida ikki risola" (faylasuf mazkur asarni aslida 1681-yilda yozib tugatgan bo'lsa-da, biroq o'sha paytda Angliyada bunday liberalistik qarashlar haqida yozish juda xavfli bo'lganligi sababli uni to'ldirishlar bilan birgalikda 1698-yilda chop ettirgan).

Demak yuqoridagi ta'riflardan kelib chiqib aytish mumkinki, "tolerantlik" – o'zgalarga nisbatan mehr-muruvvatli, g'amxo'r, saxiy, keng fe'lli bo'lgan, ana shunday ma'naviy fazilatlariga ega kishilarni ifodalovchi, alohida

kishilar dunyoqarashi, diniy e'tiqodi, milliy xususiyatlari, an'ana, urf-odat va marosimlariga hurmatda bo'lish, o'zaro munosabatlarda tahqirlash kabilarga yo'l qo'ymaslik, insoniylik sifatlarini barcha narsalardan ustun qo'yib, oilada, jamoada, ish joylarida mazkur qoidalarga amal qilishni anglatadi. Tolerantlik masalasi keng o'rganilishiga qaramasdan, ilmiy kategoriya va hodisa sifatida hozirgacha uning aniq nazariy qoidalari, tamoyillari va asoslari ishlab chiqilmagan.

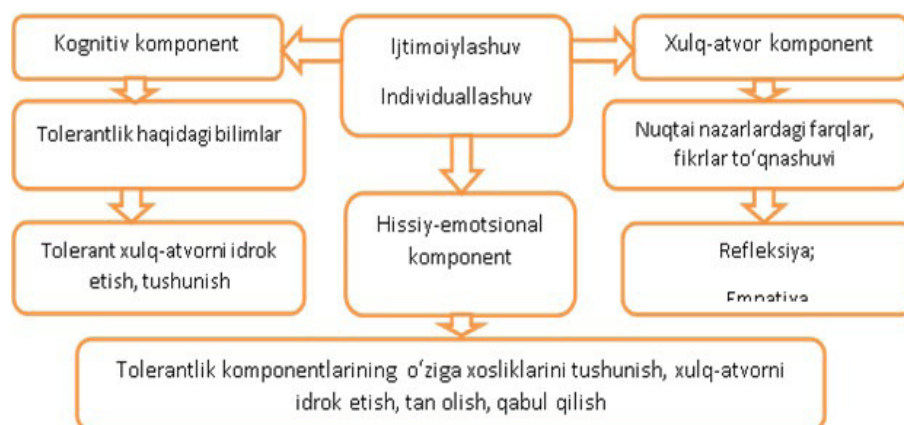
Tolerantlik o'zida bir necha milliy va umumbashariy axloqiy normalar va estetik qadriyatlarni, shuningdek ijtimoiy dolzarb tushunchalarni mujassam etadi. Shu bois, tolerantlikni ko'p qirrali ijtimoiy-psixologik kategoriya sifatida talqin qilinadi.

Demak, pedagogika uchun, bir tomondan, tolerantlik tushunchasining umumiy miqyosdagi zamonaviy mazmunini belgilash muhim bo'lsa, ikkinchi tomondan, har bir ta'lim bosqichi uchun qaysi xususiyatlar va qay darajada shakllantirilish lozim, degan vazifa muhim ahamiyat kasb etadi. Yosh differensiyasini nazarga olmasdan turib, tolerantlikning barcha xususiyatlarini to'laqonli shakllantirib bo'lmaydi.

Ijtimoiy fanlardagi tadqiqotlar "tolerantlik" kategoriyasini millatlararo, dinlararo "bag'rikenglik" mazmunida qabul qilinishi ilmiy bahs munozaralarga sabab bo'lmoqda. Chunki, tolerantlik umumbashariy deklarativ halqaro huquqiy me'yor bo'lib, har bir davlatda o'ziga xos fuqarolik munosabatlarida milliy-diniy, demografik-ijtimoiy harakat va harakatsizlikning me'yoriy tizimidir. Boz ustiga bu masala BMT Nizomi va o'zga xalqaro aktlardagi eng ilg'or gumanizm g'oyalari bilan sug'orilgan huquqiy munosabatning oliy shaklidir. Tolerantlik demokratik madaniyat ko'rsatkichi bo'lib, qonun ustuvorligiga tayanuvchi "industrial" taraqqiyot bosqichida shakllangan inson huquq va erkinligi tamoyilidir ^[4].

Har bir inson, ayniqsa, magistratura talabarlari faqatgina ta'lim tizimi, ijtimoiy-pedagogik tarbiya va rivojlanish, kasbiy shakllanish jarayonidan o'tib, yetuk mutaxassisga aylanadi. Ushbu jarayonda u pedagogik ahamiyat kasb etadigan ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshirish ko'nikma va malakalarini takomillashtirib boradi. Zimmasidagi pedagogik vazifalarni to'la anglash asosida pedagogik va ilmiy-tadqiqotchilik faoliyatiga moslasha boradi.

Tolerantlik namoyon bo'lishining bir jihati o'qituvchining jamiyatda o'zini tutishi va o'z fikrini boshqalarga to'g'ri yetkazishi, tashqi salbiy ta'sirlarga qarshi turish qobiliyati bilan bog'liq.

1-rasm: Magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurni rivojlantirish tuzilmasi

Shu bois pedagogika oliy ta'lim muassasalari magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurni rivojlantirish ishlarini olib borishda zarur pedagogik-psixologik sharoitlarni yaratishga jiddiy e'tibor qaratilishi muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan:

- ta'lim-tarbiya jarayoniga modernizatsiyalashgan didaktik ta'minot tatbiq etish va bu jarayonda umuminsoniy hamda milliy qadriyatlar, boy madaniy meros namunalari, xalq an'analaridan foydalanish;
- ta'lim mazmunini zamonaviy pedagogik g'oyalar va ilg'or pedagogik texnologiyalar bilan boyitish;
- rivojlangan xorijiy mamlakatlarning tajribalarini milliy-hududiy xususiyatlarni inobatga olgan holda uzluksiz ta'lim tizimini takomillashtirish maqsadida tatbiq etish;
- oliy ta'lim muassasalari va ijtimoiy tao'kilotlar o'rtasida o'zaro gumanitar soha magistratura talabalarini ilmiy-tadqiqotchilik faoliyatiga yo'naltirishni kuchaytirish kerak.

Shu mazmunda pedagogika fani rolini ham kuchaytirish shart. Talabalar ongida, birinchi navbatda, insonparvarlik qadriyatlarini shakllantirish hamda mustahkamlash bilan magistratura talabalarini pedagogik tolerantlik maqsadiga muvofiq tarzda tarbiyalash, ularda tolerantlik tafakkurni rivojlantirish zarur.

Tafakkur – voqelikning umumlashtirib aks ettirilishidir. Narsa yoki hodisalar o'rtasidagi eng muhim bog'lanishlar va munosabatlar tafakkur yordami bilan ochiladi. Binobarin, tafakkur insonning shunday aqliy faoliyatidirki, bu faoliyat voqelikni eng aniq (to'g'ri), to'liq, chuqur va umumiy lashtirib aks ettirishga (bilishga), insonning yanada oqilona amaliy faoliyat bilan shug'ullanishiga imkon beradi.

Sog'lom tafakkur – hozirgi kunda ta'lim olishda, shuningdek, bolalar va yoshlarni ma'naviy – axloqiy, intellektual va jismoniy jihatdan tarbiyalashda oila, ota-onalar, jamoat tashkilotlari, mahallalar, hayriya va xalqaro fondlarning rolini kuchaytirish yuzasidan chora-tadbirlar ishlab chiqilib ijtimoiy hayotga keng ko'lamda tadbir etilib kelinmoqda.

Xususan, muallifning tafakkur va fikrlashga oid fikrlari o'ziga xos xususiyatga ega bo'lib, –tafakkurll kategoriyasidan ko'ra, –fikrlashll, –mulohaza yuritishll degan atamalarini ishlatishni afzal ko'radi. U bu bilan –mavjud tajribani anglash va yangi qarorlar, fikrlarning mujassamlashuvll jar'eni tushunadi. Fikrlovchi ongning ishlashi uchun, uning fikricha, uni doimo mashq qildirish, yangi odatlar bilan boyitib borishi kerak.

“Pedagogik tolerantlik tafakkur” tushunchasining pedagog kasbiy rivojida tutgan o'rni turli zamon va makonlarda yashagan mutafakkirlarning diqqat markazida bo'lib kelgan. Abu Nasr Forobiy o'zining “Fozil odamlar shahri” asarida inson tafakkuri haqida fikr yuritir ekan: “Modomiki, u o'z zotidan fikr qilishga qodir bo'la olar ekan, u oqil bo'la oladi. Natijada uning zoti aqlga erishsa, u holda u fe'li bilan aqlga ega bo'ladi. Balki u aql bo'la oladi, u o'z zoti bilan fikr qiladigan, oqil bo'la oladi. Zotning o'zi ham aqlga erishdimi, demak, uning o'zi ham aqlga erisha oladi”, degan fikr orqali aql va intellektning o'zaro uyg'un hamda farqli jihatlarini tahlil etgan.

Pedagogning tolerantlik tafakkuri, avvalo, magistratura talabalarining ta'lim-tarbiyaga yondoshuvi shuningdek, turli til va madaniyatga mansub talabalarining tili, madaniyati va milliy qadriyatlariga hurmat bilan munosabatda bo'lishni o'z ichiga oladi. U pedagogik muammolarni hal qilishda, talabalarining fikrlariga hurmat bilan yondashishda, ixtiyoriy muloqotda ishonchli va adolatli bo'lish fazilatlarini shakllantirib boradi [5].

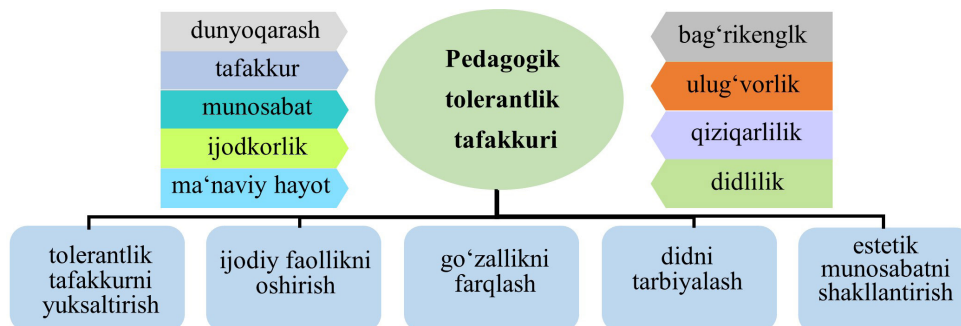
Tolerantlik tafakkurining asosiy xususiyatlari:

1. Insonga hurmat: Pedagog, o'z uqitish jarayonida talabalarining shaxsiyati, madaniyati, fikrlash tarzi va yashash qarashlariga hurmat ko'rsatishi kerak.
2. Fikrlar va qarashlar xilma-xilligiga achish: Pedagog o'quvchilarga turli xil nuqtai nazarlarni ko'rish va ularni qabul qilishga yordam beradi.
3. Emotsional barqarorlik: Pedagogning har bir talabaga nisbatan boshqalarni e'tibor bilan tinglash va o'zaro ishlashda ularning his-tuyg'ularini tushunish qobiliyati.
4. Inklyuziv ta'lim: Bu o'quv jarayonida barcha talabalarga, ularning individual xususiyatlariga qaramay, teng huquq va imkoniyatlar berishga qaratilgan yondashuv.

Pedagogik tolerantlik tafakkuri va ijtimoiy pedagogika:

Pedagogning tolerantlik tafakkuri ijtimoiy pedagogikadagi muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Ijtimoiy pedagogika jamiyatning turli ijtimoiy to'da va qishloqlariga o'quvchilarni ma'naviy, jamiyatga integratsiyalashtirish, ularga ijtimoiy mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga yordam berishga qaratilgan. Pedagoglar bu jarayonda talabalarni yoshdan yoshga, turli dinlar, millatlar va ijtimoiy shaxslar bilan ijobiy munosabatlarga va ular bilan turli kontekstlarda ishlashga o'rgatadilar.

Jahonda magistratura talabalarining pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirish bo'yicha olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarida magistratura talabalarini kasbiy tayyorlash bosqichlari, metod va shakllariga alohida ahamiyat qaratilmoqda. Magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurini rivojlantirish mazmuni, rivojlantirish mexanizmlari, magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik va tolerantlik tafakkurni rivojlantirish hamda ularni amaliyotga tatbiq eta olish mahorati darajalarini aniqlash muammolariga doir ilmiy-tadqiqotlar AQSh, Hindiston, Xitoy olimlari tomonidan olib borilmoqda.

2-rasm: Pedagogik tolerantlik tafakkurni rivojlantirishning pedagogik asoslari

Gumanitar soha magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurni rivojlantirishning pedagogik-psixologik mohiyatini anglab yetish uchun avvalo tolerantlik tafakkurining magistratura talabalarida rivojlantirish erkin fikrlash jarayonining eng muhim tarkibiy qismlaridan biri sifatida qarashni taqozo etadi ^[6].

Zamonaviy professor-o'qituvchisi ma'naviy va axloqiy, kommunikativ, umumiy pedagogik va professional jihatdan muhim bo'lgan maxsus guruhga mos keladigan kasbiy fazilat sifatida – tolerantlikka ega bo'lmasa, ta'lim jarayonida samarali hamkorlikni amalga oshirishini tasavvur qilish qiyin.

Tolerantlikning xalqaro munosabatlar me'yorlari doirasida butun insoniyat madaniyatiga aylanishi xalqlar, davlatlar, millatlar, elatlar, guruhlar va boshqa insoniy birliklar o'rtasidagi, qolaversa, inson va tabiat, inson va texnika, inson va koinot munosabatlaridagi juda ko'plab ziddiyatlarga barham berishi mumkin ^[7]. Tadqiqotlar jarayonida o'quvchi, yosh sportchilarning muvoffaqiyatga erishishida har tomonlama jismoniy tarbiya o'qituvchisining mavqey, obro'-e'tibori muhim ma'no kasb etishi aniqlandi. U o'z o'quvchilari uchun sportning barcha turlari bilan muntazam shug'ullanuvchi inson sifatida namuna hisoblanadi. Shu bois jismoniy tarbiya o'qituvchilarida pedagogik tolerantlikni rivojlantirishning didaktik tamoyillari (o'quv materialini improvizatsiya qila olishga innovatsion yondashuv; din va madaniyatlar o'rtasida o'zaro hurmat, o'zaro aloqa va o'zaro ta'sir tamoyili; ijtimoiy-g'oyaviy madaniyatning ustuvorligi tamoyili), metodik omillari (texnologiyalashtirish, algoritmlashtirish, loyihalashtirish), identifikatsiya iyerarxiyasi (biologik, fiziologik, ijtimoiy va madaniy), ta'lim vositalari (asosiy vositalar, yordamchi vositalar), dars mazmuni pedagogik motivlar, extiyojlar, kommunikativ tolerantlik, manfaatlar yakdilligini aniqlash, o'zaro samarali aloqa natijasiga erishishning shakl, metod va vositalarini tanlash, tasniflash va taqdim etish ko'nikma va malakalarini takomillashtirishni taqozo etdi.

Tolerantlik aslida tarbiya qilish va ta'lim berish bilan bog'liq bo'lgan uzoq muddatli, davomiy, izchil olib boriladigan, maqsadli, dinamik jarayonligi, talabalarda pedagogik tolerantlikni rivojlantirish esa mana shu uzoq muddatli jarayonning eng so'nggi va yetuk davri, uning oxirgi nuqtalaridan biri ekanligiga e'tibor qaratildi. Magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurni rivojlantirish Shu bois, mazkur jarayon, ta'lim tizimida avvalgi bosqichlarda shakllantirilmagan xususiyatlarning qayta shakllantirilishi, borlarini esa kuchaytirish va mustahkamlash yo'lidan borishni taqozo etdi ^[8].

Shu bois, tolerantlik bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarni kompleks tahlil qilish hamda bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarida pedagogik tolerantlikni rivojlantirish jaraoyida yuzaga keladigan qiyinchiliklarni bartaraf etish maqsadida ijtimoiy-kommunikativ yondashuvga asoslangan topshiriqlar tizimi ishlab chiqildi. Topshiriqlar uchun materiallar tanlashda: dolzarblik, motivation imkoniyatlarga egalik, vaziyatlilik, qiziqarlilik, tarbiyaviy ahamiyatga egalik va muammolilik singari belgilariga va ta'lim sifatini yaxshilash talabalarning intellektual faolligini oshirishga mo'ljallangan zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llashga ahamiyat qaratildi. Bunda interfaol usullardan foydalanish yaxshi samara berishi kuzatildi. Interfaol usul, ma'lumki, o'quvchi va o'qituvchining o'zaro hamkorlikda faoliyat ko'rsatishidir.

Magistratura talabalarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari masalalariga oid tadqiqotlar G.Yu.Dmux, Ye.S.Kulyukina, S.V.Osina kabi olimlarning ilmiy, illmiy-metodik ishlarida o'z aksini topgan ^[9].

Xulosa o'rnida shuni ta'kidlash joizki, Ijtimoiy rivojlanishning zamonaviy sharoitlari pedagogik tolerantlikni shakllantirishni ta'minlovchi yangi talablarni qo'ymoqda. Pedagogik bag'rikenglik magistratlarning kasbiy jihatdan muhim sifati sifatida qaralishi mumkin, bu uning ishining samaradorligiga, shuningdek, professor-o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishi va shaxsini rivojlantirish nuqtai nazaridan ta'lim jarayonining barcha sub'ektlari bilan munosabatlariga ta'sir qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

1. Magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurni rivojlantirishda pedagogik muloqot eng ahamiyatli komponent hisoblanadi. Tolerantlik – o'zgalarning turmush tarzi, xulq-atvori, odatlari, his-tuyg'ulari, fikr-mulohazalari, g'oyalari va e'tiqodlarini tushunish, tan olish va qabul qilish; pedagogik tolerantlik esa ta'lim-tarbiya jarayonining barcha subyektlari bilan tolerant munosabatda bo'lish ko'nikma va malakalariga ega bo'lish; o'quvchilarda boshqalarning fikri, qarashlari va xatti-harakatlarini tushunish, qabul qilish va tan olish, turli din va madaniyat vakillariga nisbatan bag'rikeng bo'lish singari ko'nikma va malakalarni takomillashtira oladigan pedagogning shaxsiy va kasbiy fazilatlarini sifatida talqin etiladi.
2. Magistratura talabalarida pedagogik tolerantlik tafakkurni rivojlantirish milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida shaxsiy va kasbiy fazilatlar yig'indisi sifatida pedagogik tolerantlikka doir egallagan bilim, ko'nikma va malakalarni amaliyotda o'quvchilarga yetkaza olish qobiliyati va tayyorgarligi darajasini oshirishga xizmat qiladi.

3. Hozirgi globallashtirish sharoitida professor-o'qituvchilarni tayyorlash sifatini zamon talablari darajasida ta'minlash, jamiyatda bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, madaniy sohalaridagi mavjud tajribalar asosida jismoniy tarbiya fani mazmunini takomillashtirib borish va ularda pedagogik tolerantlikni rivojlantirish muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 26 martdagi PQ-5040-son "Ma'naviy-ma'rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori // "Xalq so'zi" gazetasi, 2021 yil 27 mart, № 62 (7842).
2. Mirziyoev Sh.M. BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasidagi nutqi // Xalq so'zi, 2017 yil 20 sentyabr
3. Locke J. A Letter Concerning Toleration. The edition referred to is translated by W. Gough. – Oxford University Press, 1968. – P. 121.
4. Асмолов А.Г. Смыслах понятия толерантности // Век толерантности. – 2001. – № 1–2. – С. 48
5. Ivanov P.I., Zufarova M.E. Umumiy psixologiya. Darslik. – Toshkent, 2008. – B.186-187
6. Фадеева Т. Ю. Формирование педагогической толерантности будущих специалистов сферы образования: автореф. дисс. ... канд. пед. наук. –Саратов, 2012. – 24 с.
7. Воднева С. Н. Формирование толерантности студентов как педагогическая проблема // Вестник Псковского государственного университета, 2014. – № 4. – С. 149–154.;
8. Дунаенко А. И. Особенности подготовки студентов педагогической магистратуры к организации дополнительного образования детей подросткового возраста: автореф. дисс. ... канд. пед. наук. – Гамбов, 2007. – 25 с
9. Дмух Г.Ю. Педагогические условия формирования профессиональной компетентности магистров электротехнического направления: автореф. дисс. ... канд. пед. наук. –Комсомольск-на-Амуре, 2010. – 22 с.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.